

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 86 / Π / 1999

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 8^η Ιουλίου 1999, ημέρα Πέμπτη, και ώρα 9.30 π.μ. στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυμένου του τακτικού Νικολάου Στυλιανάκη,
Βλάσιος Ασημακόπουλος,
Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυμένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,
Λεωνίδα Νικολούζος και
Μελίνα Μουζουράκη

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν ο **προληπτικός έλεγχος της από 15.4.1999 γνωστοποιηθείσας, βάσει του άρθρου 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωσης των εταιρειών ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ ΤΡΟΦΙΜΩΝ και ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ Α.Ε.**

Κατά τη συνεδρίαση παρέστη η ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ ΤΡΟΦΙΜΩΝ δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου κ. Αθανασίου Τζαβέλα.

Στην αρχή της συνεδρίασης, η Γενική Εισηγήτρια κ. Σοφία Καμπερίδου ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης, δεδομένου ότι, δεν αναμένεται να επηρεάσει αισθητά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές τις οποίες αυτή αφορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο ως άνω πληρεξούσιος δικηγόρος, ο οποίος και συντάχθηκε με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξε τις θέσεις αυτής της γνωστοποιούσας, παρέσχε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που του υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησε από την Επιτροπή την έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.

Κατόπιν απεχώρησε της αιθούσης η ενδιαφερομένη εταιρεία και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκεφθείσα και αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικά, η γνωστοποιούσα τη συγκέντρωση εταιρεία κατά τη συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Με το από 31/3/99 προσύμφωνο πώλησης μετοχών μεταξύ των εταιρειών ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α.Ε. και ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ ΤΡΟΦΙΜΩΝ και του Κων/νου Λούλη βασικού μετόχου της πρώτης συμφωνήθηκε η πώληση ποσοστού 97,5% των μετοχών της εταιρείας ΣΤΕΛΛΑ Α.Ε. από την εταιρεία ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α.Ε. προς την εταιρεία ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ, υπό την αναβλητική αίρεση της έγκρισής της από την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Συγχρόνως, με ιδιαίτερο συμφωνητικό, οι μέτοχοι της εταιρείας ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ ανέλαβαν την

υποχρέωση προς την πωλήτρια εταιρεία να προχωρήσουν σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εξαγοράζουσας με την έκδοση 23.125 μετοχών, οι οποίες θα αντιπροσωπεύουν το 10% του μετοχικού κεφαλαίου αυτής και οι οποίες θα περιέλθουν στο σύνολό τους στην πωλήτρια αντί ορισμένου ποσού. Η εξαγορά της εταιρείας ΣΤΕΛΛΑ Α.Ε. από την εταιρεία ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ πραγματοποιήθηκε ήδη κατά παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ.3 του ν.703/77, όπως ισχύει, κατόπιν της 52/Π/3.5.99 σχετικής απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, προκειμένου να αποφευχθεί σοβαρή οικονομική ζημία σε βάρος της εξαγοράζουσας και κυρίως της εξαγοραζομένης επιχείρησης.

Π.1.α. Η εταιρεία ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ ασχολείται με την παραγωγή και πώληση σιμιγδαλιού και ζυμαρικών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ παράλληλα εισάγει ειδικά ζυμαρικά (τορτελλίни, ραβιόλι, λαζάνια). Τα προϊόντα της διατίθενται στην ελληνική αγορά μέσω δικτύων πωλήσεων στις μεγάλες αλυσίδες σούπερ-μάρκετ και οργανισμούς μαζικής εστίασης και μέσω αντιπροσώπων στους μικρότερους πελάτες των επαρχιών. Μέτοχοι της εταιρείας είναι οι Γ. Κίκιζας, Μ. Κίκιζα, Κ. Κίκιζα και η εταιρεία MEL enterprises LTD με ποσοστά 36,57%, 25,09%, 8,78%, 29,56% αντιστοίχως.

1.β. Η εταιρεία ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ απορρόφησε τον κλάδο σιμιγδαλιού και ζυμαρικών μετά την διάσπαση της εταιρείας ΜΕΛΙΣΣΑ – ΚΙΚΙΖΑΣ Α.Ε. κατά τις διατάξεις του ν.2166/93 ενώ ο κλάδος προϊόντων τομάτας της τελευταίας απορροφήθηκε από την εταιρεία ΜΙΡΟ ΑΕ, την οποία στη συνέχεια εξαγόρασε η εταιρεία ΕΛΑΪΣ Α.Ε.

Η επιχείρηση είναι κερδοφόρα, κατέχει ήδη την πρώτη θέση στον κλάδο της στην παραγωγή ζυμαρικών, τις πωλήσεις και τα κέρδη και η εξέλιξή της χαρακτηρίζεται από συνεχείς επεκτάσεις, βελτιώσεις και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών της. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρείας κατά το οικονομικό έτος 1998, ο οποίος προήλθε από τις δραστηριότητες τομάτας και ζυμαρικών της εταιρείας ΜΕΛΙΣΣΑ- ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΕ, ανήλθε στις 15.233.859.000 δρχ (45.954.603 ECU), ενώ στην ελληνική αγορά ο κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 12.473.954.000 δρχ (37.629.047 ECU).

2.α. Η εταιρεία ΣΤΕΛΛΑ Α.Ε ασχολείται με την παραγωγή ζυμαρικών, διαθέτει δε ειδικά ζυμαρικά (με αυγά και γάλα) που παράγονται σε εγκαταστάσεις τρίτων (φασόν), καθώς και τυποποιημένα προϊόντα τομάτας που παράγονται για λογαριασμό της στο εξωτερικό. Επιπλέον ασχολείται με τη συσκευασία σε κενό αέρος και τη διάθεση σιμιγδαλιού. Στο συνολικό κύκλο εργασιών συμβάλλουν τα ζυμαρικά κατά 80%, τα τοματοειδή κατά 15% και το σιμιγδάλι κατά 5%. Το 4% των συνολικών πωλήσεων αφορούν εξαγωγές. Τα προϊόντα της διατίθενται στο εμπόριο μέσω δικτύου πωλήσεων και αντιπροσώπων, με το εμπορικό σήμα ΣΤΕΛΛΑ. Παράλληλως έχει αναλάβει και τη διακίνηση των ζυμαρικών ΗΛΙΟΣ.

2.β. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρείας κατά το οικονομικό έτος 1998, ανήλθε σε 4.313.763.000 δρχ (13.012.953,3 ECU), ενώ στην ελληνική αγορά ανήλθε σε 4.143.797.000 δρχ (12.500.217 ECU).

3.α. Σχετικές αγορές που αφορά η κρινόμενη συγκέντρωση είναι του i) σιμιγδαλιού, ii) των ζυμαρικών και iii) των προϊόντων τομάτας. Ειδικότερα:

i) Το σιμιγδάλι είναι προϊόν που προκύπτει από την άλεση σκληρού σίτου και διακρίνεται σε χονδρό και ψιλό, ανάλογα με το βαθμό λεπτότητας των κόκκων του, χωρίς να διαφοροποιείται

αισθητά ως προς την τιμή, τις ιδιότητες και τις χρήσεις του. Το ψιλό σιμιγδάλι χρησιμοποιείται κυρίως για την παραγωγή ζυμαρικών, ενώ το χονδρό σιμιγδάλι από ζαχαροπλαστεία και τα νοικοκυριά. Η διάκριση του σιμιγδαλιού σε ψιλό και χονδρό, δεν συνεπάγεται την οριοθέτηση δύο ξεχωριστών σχετικών αγορών, δεδομένου ότι μεταξύ των δύο τύπων υφίσταται μερική εναλλαξιμότητα. Η οριοθέτηση της αγοράς γίνεται με βάση την χρήση για την οποία προορίζεται το τελικό προϊόν δηλ. α) σε σιμιγδάλι για την παραγωγή ζυμαρικών και τη χρήση στη ζαχαροπλαστική/αρτοποιία (χονδρική πώληση) και β) τυποποιημένο σιμιγδάλι για οικιακή χρήση (λιανική πώληση).

ii) Τα ζυμαρικά στα οποία περιλαμβάνονται κυρίως όλα τα είδη μακαρονιών, παράγονται από σιμιγδάλι σκληρού σίτου που είναι η κύρια πρώτη ύλη τους και διατίθενται στο εμπόριο σε συσκευασίες του μισού κιλού για οικιακή χρήση (λιανική πώληση) και σε συσκευασίες των τριών και πέντε κιλών στους οργανισμούς μαζικής εστίασης (χονδρική πώληση).

Διαθέσιμα στοιχεία από τις εταιρείες για την αγορά χονδρικής πώλησης δεν υπάρχουν, γι' αυτό ως σχετική αγορά λαμβάνεται η ευρύτερη αγορά των ζυμαρικών.

iii) Η αγορά τομάτας περιλαμβάνει όλα τα τυποποιημένα είδη τομάτας δηλαδή την αποφλοιωμένη τομάτα (ψιλοκομμένη και ολόκληρη), τον χυμό τομάτας, τον τοματοπολτό τα οποία προορίζονται για την παρασκευή σαλτσών, φαγητών και μεταξύ τους υφίσταται υποκατάσταση. Τα προϊόντα τομάτας διατίθενται για οικιακή χρήση (λιανική πώληση) και τους οργανισμούς μαζικής εστίασης και τη βιομηχανία (χονδρική πώληση). Στην αγορά αυτή η χονδρική πώληση αποτελεί αυτοτελή αγορά λόγω της διαφορετικής χρήσης, τιμές και τρόπου διανομής των προϊόντων.

3.β. Οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις πωλούν τα προϊόντα τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, η οποία στην κρινόμενη υπόθεση αποτελεί τη σχετική γεωγραφική αγορά.

3.γ. Με βάση στοιχεία του έτους 1998 στην αγορά ζυμαρικών την πρώτη θέση κατέχει η ΜΙΣΚΟ- BARILLA με μερίδιο 28%, και ακολουθούν οι ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ με 17,3%, ΣΤΕΛΛΑ ΑΕ με 11,1% ΚΟΡΩΝΑ ΑΕΒΕ με 10,5%, ΑΒΕΖ Α.Ε. με 9,5%, Π.ΔΑΚΟΣ ΑΒΕΕ (ΗΛΙΟΣ) με 3,6% κλπ. Στην αγορά λιανικής πώλησης τομάτας προηγείται η ΜΕΛΙΣΣΑ (ΜΙΡΟ) με μερίδιο 45,3% και ακολουθούν οι ΚΥΚΝΟΣ με 11,7%, Ομοσπονδία με 7,4%, ΣΤΕΛΛΑ με 5,6%, ΜΙΣΚΟ με 5% κλπ. Στην αγορά τυποποιημένου σιμιγδαλιού για οικιακή χρήση προηγείται η ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ με μερίδιο 31,5%, και έπονται ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Ε. με 17%, ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α.Ε. με 12%, ΣΤΕΛΛΑ ΑΕ με 10%, ΚΟΡΩΝΑ ΑΕΒΕ με 7,5%, ΑΒΕΖ Α.Ε. με 6%, ΜΙΣΚΟ Α.Ε. με 5% κλπ. Στην αγορά, τέλος χονδρικής πώλησης σιμιγδαλιού (για αρτοποιία/ζαχαροπλαστική) τα μερίδια αγοράς έχουν ως εξής : ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ 25%-26%, ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΕ 14%-15%, ΘΗΒΑΪΚΗ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΕ 10,5%-11,5%, ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΑΥΛΩΝΟΣ ΑΕ 9%-10%, ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΣ ΛΟΥΛΗ Α.Ε. 9%-10% κλπ.

3.δ.(i) Ο κλάδος ζυμαρικών, από τους πλέον παραδοσιακούς της ελληνικής βιομηχανίας τροφίμων τα τελευταία χρόνια χαρακτηρίζεται από στασιμότητα. Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός είχε σαν αποτέλεσμα την καθήλωση των τιμών των ζυμαρικών.

Με την υπό κρίση συγκέντρωση, στην ελληνική αγορά δημιουργούνται πλέον δύο όμιλοι με σημαντική χρηματοδοτική και οικονομική δύναμη, ο όμιλος ΚΙΚΙΖΑΣ – ΣΤΕΛΛΑ με συνολικό μερίδιο 28,4% και ο όμιλος ΜΙΣΚΟ – BARILLA με 28%.

Με την εξαγορά της από την ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ, η εταιρεία ΣΤΕΛΛΑ ΑΕ αναμένεται να συγκρατήσει την πτωτική πορεία της των δύο τελευταίων χρόνων και να σταθεροποιησει τα μερίδιά της στις αγορές που δραστηριοποιείται.

Όσον αφορά την διακίνηση των προϊόντων με το σήμα «ΗΛΙΟΣ» της εταιρείας Π.ΔΑΚΟΣ ΑΒΕΕ, από την ΣΤΕΛΛΑ Α.Ε., όπως ρητά αναφέρεται στο προσύμφωνο πώλησης, η αγοράστρια (ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ) δεν θα αναλάβει καμία από τις σχετικές συμβάσεις εμπορικής αντιπροσωπείας και διανομής περιλαμβανομένης και της από 15.3.1996 συμβάσεως αποκλειστικής διανομής με την εταιρεία Π. ΔΑΚΟΣ ΑΒΕΕ.

Οι έντονες ανταγωνιστικές συνθήκες που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια στον κλάδο των ζυμαρικών οδήγησαν τις εγχώριες βιομηχανίες σε εξαγορές, συγχωνεύσεις και συνεργασίες. Στα πλαίσια αυτά η εταιρεία ΜΙΣΚΟ Α.Ε. εξαγοράστηκε από τον ιταλικό όμιλο BARILLA, πρώτο όμιλο ζυμαρικών παγκοσμίως, η εταιρεία ΜΑΚΒΕΛ ΑΒΕΕ ίδρυσε με τον ιταλικό όμιλο EURICOM την κοινή επιχείρηση EURIMAC η οποία διαθέτει υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις στη Β.Ι.Π.Ε. Κιλκίς, παραγωγικής δυναμικότητας 30.000 τόνων ζυμαρικών το χρόνο και παράγει ζυμαρικά με τα σήματα ΜΑΚΒΕΛ, ΛΑΤΙΝΟ, ΜΕΔΙΤΕΡΑΝΙΑ καθώς και ιδιωτικής ετικέτας.

Το μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης καλύπτεται από τα εγχώρια παραγόμενα προϊόντα, το μερίδιο των οποίων ανέρχεται σε ποσοστό περίπου 88%. Το 12% της κατανάλωσης καλύπτεται από εισαγωγές, η πορεία των οποίων μεταξύ των ετών 1994-1997 παρουσίασε σταθερή μείωση. Αντιθέτως, αύξηση εμφανίζουν οι εξαγωγές ζυμαρικών, καθώς από 7.416 τόνους το 1990 εκτιμάται ότι ανήλθαν το 1998 στους 40.000 τόνους.

Η είσοδος νέων επιχειρήσεων στην αγορά ζυμαρικών λόγω της πλεονάζουσας προσφοράς σε συνδυασμό με την στασιμότητα/μείωση της ζήτησης στην ελληνική αγορά θα μπορούσε να χαρακτηριστεί δύσκολη, όμως είναι εφικτή, διότι δεν υπάρχουν ουσιαστικά εμπόδια εισόδου που να συνδέονται με την διαφοροποίηση των προϊόντων, τη διαφήμιση, τις δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη και την διαθεσιμότητα των πρώτων υλών.

(ii) Στην αγορά του τυποποιημένου σιμιγδαλιού, για οικιακή χρήση, η οποία είναι πολύ μικρή (4000 τόνους το 1998) δραστηριοποιούνται, εκτός από την εταιρεία ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ με μερίδιο 31,5% και οι εταιρείες ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (12%), ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ (17%), ΚΟΡΩΝΑ (7,5%) ΣΤΕΛΛΑ (10%), ΜΙΣΚΟ (5%) κ.α. Η εν λόγω αγορά βρίσκεται σε κάμψη διότι η παρασκευή γλυκισμάτων από τα νοικοκυριά είναι μια παραδοσιακή συνήθεια που βαθμιαία εκλείπει.

(iii) Στην αγορά χονδρικής πώλησης σιμιγδαλιού (ζαχαροπλαστική, αρτοποιία) δραστηριοποιείται ένας ικανός αριθμός μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων, οι σημαντικότερες των οποίων κατά το 1998 ήσαν ΜΥΛΟΙ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (14%-15%), ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΑΥΛΩΝΟΣ (9%-10%) ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΣ ΛΟΥΛΗ ΑΕ (9%-10%), ΑΛΛΑΤΙΝΗ ΑΕ (6%-7%) , ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ (25%-26%) κ.α. Από τη συνολική παραγωγή σιμιγδαλιού (133.000 τόνοι) μόλις το 3% διατίθεται σε βιοτεχνίες για την παραγωγή αρτοποιημάτων και προϊόντων ζαχαροπλαστικής, ενώ τον κύριο όγκο της (65%) καταναλώνουν οι αλευροβιομηχανίες, από τις οποίες η εξαγοράζουσα καλύπτει τις ανάγκες της σε σιμιγδάλι από δικό της μύλο στη Λάρισα, ενώ για την εξαγοραζόμενη θα συνεχίσει να προμηθεύεται σιμιγδάλι από τους ΜΥΛΟΥΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ λόγω μη επαρκούς παραγωγικής δυναμικότητας του δικού της μύλου.

(iv) Στην αγορά λιανικής πώλησης τομάτας δραστηριοποιούνται η ΕΛΑΪΣ ΑΕ (με μερίδιο 45,3%), η ΚΥΚΝΟΣ (11,7%), η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ (7,4%) η ΜΙΣΚΟ (5%) κ.α. Η εξαγοράζουσα εταιρεία δεν δραστηριοποιείται στην αγορά τομάτας μετά την απορρόφηση του κλάδου τομάτας της εταιρείας ΜΕΛΙΣΣΑ – ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΕ από την ΜΙΡΟ ΑΕ και την εν συνεχεία εξαγορά αυτής από την ΕΛΑΙΣ ΑΕ, ενώ η εξαγοραζόμενη κατέχει ένα μικρό μερίδιο της τάξης του 5,6%. Δεδομένου ότι με τη σύμβαση εξαγοράς της εταιρείας ΜΙΡΟ ΑΕ από την ΕΛΑΪΣ ΑΕ οι μέτοχοι της εταιρείας ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ δεσμεύθηκαν να μην εμπλακούν με οποιοδήποτε τρόπο σε επιχειρηματικές δραστηριότητες στην αγορά αυτή για χρονική περίοδο πέντε ετών από την ολοκλήρωση της συναλλαγής όσον αφορά την Ελλάδα και δύο ετών όσον αφορά την υπόλοιπη Ευρώπη, η εξαγοράζουσα εταιρεία κατά δήλωσή της θα μεταβιβάσει τον κλάδο τομάτας της ΣΤΕΛΛΑ ΑΕ σε τρίτη επιχείρηση.

III.1. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2, εδάφ. β του ν. 703/77 όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων.

Στην υπό κρίση υπόθεση, με τη συμφωνία εξαγοράς ποσοστού 97,5% των μετοχών της εταιρείας ΣΤΕΛΛΑ Α.Ε από την εταιρεία ΚΙΚΙΖΑΣ Α.Ε αποκτάται ο έλεγχος της πρώτης από τη δεύτερη και συνεπώς πραγματοποιείται οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

2. Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ. 1, του ν. 703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι καλύπτονται και οι δύο προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος. Συγκεκριμένα, τα μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων στις σχετικές αγορές του σιμιγδαλιού και των ζυμαρικών υπερβαίνουν το ποσοστό 25% (σιμιγδάλι 41.5%, ζυμαρικά 28.4%), ενώ ο συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται σε 58.967.556 ECU και κάθε μία χωριστά πραγματοποιεί στην εθνική αγορά συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των 5.000.000 ECU (ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ 37.629.047 ECU, ΣΤΕΛΛΑ Α.Ε 12.500.217 ECU). Η συγκέντρωση γνωστοποιήθηκε εμπροθέσμως στις 15/4/99.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ.1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Με δεδομένα, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, ότι :

- Στη σχετική αγορά ζυμαρικών, στην οποία οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις συγκεντρώνουν σημαντικό μερίδιο (28,4%) δραστηριοποιούνται και ισχυροί όμιλοι με διεθνή δραστηριότητα, όπως η BARILLA – MISKO (28%) καθώς και η EYRICOM ΑΕ, μέσω της πρόσφατα ιδρυθείσας κοινής επιχείρησης με την εταιρεία ΜΑΚΒΕΛ ΑΒΕΕ, την EYRICAM ΑΕ, αρκετές μικρότερες ελληνικές εταιρείες με επώνυμα προϊόντα αλλά και εισαγωγικές εταιρείες

κυρίως Ιταλικές, και αναπτύσσεται έντονος ανταγωνισμός με αποτέλεσμα οι τιμές να παραμένουν σταθερά χαμηλές τα τελευταία χρόνια.

- Στη σχετική αγορά τυποποιημένου σιμιγδαλιού, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις συγκεντρώνουν μεν υψηλό μερίδιο 41,5%, πλην όμως η εν λόγω αγορά είναι πολύ μικρή και φθίνουσα, ενώ δραστηριοποιούνται και όλες σχεδόν οι εταιρείες ζυμαρικών και ορισμένες αλευροβιομηχανίες με επώνυμα προϊόντα.
- Η είσοδος νέων επιχειρήσεων στις εν λόγω αγορές δεν προσκρούει σε ιδιαίτερα νομικά ή πραγματικά εμπόδια. Ανασταλτικός παράγοντας για την είσοδο νέων επιχειρήσεων θα μπορούσε να θεωρηθεί η πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητα των επιχειρήσεων σε συνδυασμό με την στασιμότητα/μείωση της ζήτησης των σχετικών προϊόντων (σιμιγδάλι, ζυμαρικά). Παρόλα αυτά, πρόσφατα όπως αναφέρθηκε παραπάνω, εισήλθε στην ελληνική αγορά, ο ιταλικός όμιλος ζυμαρικών EURICOM.
- Στη σχετική αγορά προϊόντων τομάτας δραστηριοποιούνται πολλές επιχειρήσεις και ο πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ αυτών είναι αρκετά έντονος. Η εξαγοραζόμενη κατέχει ένα μικρό μερίδιο της τάξης του 5,6% για το 1998 αλλά η εν λόγω δραστηριότητά της πρόκειται να μεταβιβασθεί από την εξαγοράζουσα, σε τρίτη επιχείρηση.

Εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση για να απαγορευθεί η από 15.4.1999 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση των εταιρειών ΚΙΚΙΖΑΣ ΑΒΕΕ ΤΡΟΦΙΜΩΝ και ΣΤΕΛΛΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ – ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ Α.Ε. δεδομένου ότι δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές που αφορά .

Η απόφαση εκδόθηκε την 25 Οκτωβρίου 1999

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο συντάξας την απόφαση

Ο Πρόεδρος

Λεωνίδας Νικολούζος

Σταύρος Αργυρόπουλος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα Μαρία Ταραμπίκου